

NOTAT

OPPDRAAG	Vurdering av naturmangfold detaljregulering av Veisletten allé 13, Trondheim kommune	DOKUMENTKODE	418643-RIM-NOT-01
EMNE		TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAAGSGIVER	Trym Bolig AS	OPPDRAAGSLEDER	Bård Øyvind Solberg
KONTAKTPERSON	Terje Steen	SAKSBEHANDLER	Bård Øyvind Solberg
KOPI		ANSVARLIG ENHET	3032 Midt Arealplan og landskap

1 Vurdering av naturmangfold i forbindelse med detaljregulering av Veisletten allé

1.1 Bakgrunn

Trym Bolig AS planlegger en detaljregulering og en utbygging av Veisletten allé 13. Det planlegges to boligbygg og en utnyttelse av det flate området på eiendom 62/25 og delvis 62/530.

Foreløpig planområde omfatter de to aktuelle eiendommene. Vurderingen av naturmangfold tar utgangspunkt i begge eiendommene, men legger som forutsetning at det kun er det flate området på eiendommene som skal bebygges. Videre legger geoteknisk notat datert 17.11.2014 (Rambøll G-Not-001-13500004029) til grunn at ingen bygninger eller parkeringskjellere skal komme nærmere enn 10 meter fra skråningen ned mot Nidelva. Det er også i møte datert 4.5.2017 bekreftet fra geoteknikker i Rambøll at det ikke er nødvendig med tiltak i selve skråningen ned mot Nidelva. Dette er en viktig premiss for vurderingene i dette notatet.

Dagens arealbruk er boligformål oppe på selve flata, mens det er naturområder i skråningene ned mot Nidelva (Figur 1; Figur 2).

01	5.1.2019	Oppdatering av notat knyttet til platanlønn	BØS	TSS	BØS
00	11.5.2017	Vurdering av naturmangfold Veisletten allé 13	BØS	KRS	BØS
REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV

Figur 1. Bilde over tomte mot gang- og sykkelveg. Bilde viser eldre lønnetrær som i dag er avgrenset som naturtype. Eksisterende bebyggelse til venstre i bildet.

Figur 2. Bilde nedover skråningen mot Nidelva.

1.2 Planstatus

Det flate området på eiendommene 62/25 og 62/530 har sentrumsformål i kommuneplanens arealdel fra 2015, mens skråningene ned mot elva har formål grønnstruktur (Figur 3).

Begge eiendommene ligger innenfor bestemmelsesområde «Nidelvkorridoren» i kommuneplanens arealdel.

Kommuneplanens arealdel har også lagt til rette for en gangveg, ett turdrag og at hovednett for sykkel skal passere øst for eiendommen. Det er per i dag uklart om «turpromenade» skal etableres

ved elva, oppe ved brinken eller i gang- og sykkelveg (jamfør brev fra Trondheim kommune datert 27.2.2017).

Gjeldende reguleringsplanstatus er boligområde. Gjeldende reguleringsplan er r11550 vedtatt 7.3.1991. Reguleringsplanen fra 1991 har atkomst til de aktuelle eiendommene fra Veisletten allé. I eksisterende reguleringsplan er skråningen ned mot elva avsatt som fareområde for boligbygging, og det er planlagt med boligbygging oppe på det flate arealet. Byggegrense mot skråningen er kun angitt på plankartet og ikke i antall meter i planbestemmelsene.

Figur 3. Plangrense med arealformål fra kommuneplanens arealdel (2014). Grønn farge er Grønnstruktur og brun farge er Sentrumsformål.

1.3 Naturmangfold – kunnskapsstatus

Kunnskap om naturmangfoldet er hentet fra offentlige databaser, tilgjengelig litteratur og befarings. Det ble gjennomført befarings 26. april 2017. Dette er før plantene spirer slik at befarings har vektlagt avgrensing av naturtype, treslag og generell naturtilstand.

Naturtyper

Beskrivelse og verdibegrunnelse:

Nidarø – Tilfredshet naturtype er klassifisert som gråor-heggeskog og verdsatt som «Svært viktig».

Områdets verdi ligger i den høye produktiviteten, funksjonen som oppholds- og hekkeområde og at vegetasjonen fungerer som en buffer mot elva i tettbebyggelsen.

Naturtypen danner en smal stripe med gråor-heggeskog langs Nidelva. Skogen har et sterkt preg av edelløvskog. Både alm og lønn er representert.

Naturtypen samlet sett inneholder flere rødlistearter.

Avgrensing:

Nøyaktigheten i avgrensingen er oppgitt til < 20 meter. Dette er den mest detaljerte nøyaktighetsklasse knyttet til naturtyper i Naturbase. I et villmarks- eller naturområde vurderes dette som en presis avgrensing mens i et bebygd område er en nøyaktighet på opptil 20 meter en usikker nøyaktighet. Det er derfor gjennom befaring gjort en selvstendig vurdering av nøyaktigheten til avgrensingen til naturtypen. Ut ifra befaringen og studier av bakgrunnskart og flybilder kan man fastslå at naturtypen er avgrenset i tråd med skogarealet i økonomisk kartverk (AR5 fra NIBIO 2017). I AR5 er hele arealet for eiendommene 62/25 og 62/530 kategorisert som skog. Dette er åpenbart en for grov kategorisering i et bebygd område. Også studier av eldre flybilder viser at de flate områdene på eiendommene har vært bebygd siden 1957 og før det var de flate områdene innen planområdet dyrka mark (Kilde: www.norgeibilder.no).

Flybilder fra 1937 og 1957 viser at praktisk talt hele planområdet var snaut og det var kun et skogholt nede ved elva (Kilde: www.norgeibilder.no). Områdene omkring planområdet var allerede på 1930-tallet et boligområde.

Befaring 26. april 2017:

Naturtypen innenfor plangrensa er befart. Dette er en gråor-heggeskog med sterke trekk av edelløvskog. Dominerende treslag er hegg og lønn. Det er også registrert gråor, bjørk, gran og furu. Det som er litt spesielt er at det under befaringen ble registrert både spisslønn og platanlønn (Figur 4). På befaringstidspunktet var det kun gamle fjorårsblad slik at det var for usikkert å anslå mengdeforhold og lokalisering av spisslønn og platanlønn. Ut i fra mengden døde fjorårsblad er platanlønn helt klart dominerende, men det ble også registret en god del blad fra spisslønn både nede ved Nidelva og oppe på platået. Det ble også registrert bevergnag innen planområdet (Figur 5).

Figur 4. Bilde av platanlønn (øverst) og spisslønn (nederst). Begge funnet innenfor planområdet 26.4.2017.

Figur 5. Bilde av bevergnag nede ved Nidelva. Bilde er tatt under befaringsplanområdet 26.4.2017.

Avgrensing av naturtypen:

Ut ifra befaringsplanområdet, er det utredet sin vurdering at en avgrensing av naturtypen på kanten mellom det flate boligområdet og den skogkledde skråningen hadde vært mest riktig (Figur 6**Error! Reference source not found.**).

Figur 6. Kartet viser forslag til ny avgrensning av naturtypen. Naturtypen foreslås avgrenset i kanten der hvor skråningen ned mot elva starter. Forslag til ny avgrensning er basert på feltbefaring 26. april 2017 og studier av flybilder.

Verdisetting av naturtypen

Verdisettingen virker noe i overkant ut ifra observasjonene på befaringen og kriterier for verdsetting i DN-håndbok 13. Blant annet er det lite dødt trevirke med liten kontinuitet. Flompåvirkningen synes også lav da det meste av arealet ligger utenfor flomsonen. Det kan også stilles et spørsmålstegn med omfanget av platanlønn og om dette skal ha noen innvirkning på verdsetting. Dette er ikke drøftet i veiledningsmaterialet fra Miljødirektoratet.

Artsmangfold

Følgende rødlistearter er kjent fra naturtypen Nidarø – Tilfredshet:

Alm (VU) er vurdert som sårbar fordi bestanden er i tilbakegang. Tilbakegangen har to hovedårsaker: sykdom og beiting. Sykdommen er ikke kjent fra Trøndelag.

Ask (VU) er vurdert som sårbar fordi den er rammet av en nylig etablert sykdom med påfølgende sterk bestandsreduksjon. Dette gjelder ikke i Trøndelag. Asketrær bør ikke hogges som en følge av tiltaket.

Mandelpil (NT) er vurdert som nær truet fordi den er sterkt knyttet til naturtyper som går tilbake, og der det er skjedd en rekke inngrep. Mandelpil er knyttet til flommarks-kratt og til dels skog langs elver. Dette innebærer at det foreslåtte tiltaket ikke bør medføre inngrep og/eller hogst i kantskogen mot elva.

Klåved (NT) er vurdert som nær truet fordi den er knyttet til en naturtype som er i tilbakegang. Klåved er knyttet til naturtypen sterkt flompåvirkede elveører med grovt materiale. Dette innebærer at arten ikke blir negativt påvirket av det foreslåtte tiltaket.

Ingen av registreringene i artskart er fra planområdet så det er ikke dokumentert om noen av de rødlistede artene er kjent fra planområdet. Under befaringen 26.4.2017 ble ingen av artene registrert innenfor planområdet. Alle tre treslagene har et potensial for å vokse i kantskogen mot elva innenfor planområdet. Dette tilsier at kantskogen i skråningen ned mot elva ikke bør hogges eller utsettes for tekniske inngrep.

Det er ingen registreringer av vanlige plantearter og treslag fra planområdet. Skogen er relativt ung. Flybilder viser at planområdet ble skogkledd senere enn 1960-tallet. Dette medfører at død ved og arts mangfold knyttet til gammelskogselementer ikke er tilstede innenfor planområdet.

Viltområde:

Det er registrert et betydelig antall fuglearter som bruker naturtypen, elva og de elvenære områdene i og inntil planområdet. Selve planområdet er i prinsippet brukt av spurvefugler og lignende. Stavne bru er et mye brukt sted av ornitologer for å observere fugl. Det er derfor svært mange arter som er observert i området Stavne bru. Av rødlistede fuglearter er følgende observert fra Stavne bru: fiskemåke (NT), hettemåke (VU), gulspurv (NT) og makrellterne (EN).

Innenfor selve planområdet ble følgende arter observert 17.1.2017: blåmeis, grønnfink, grønnsisik, gråsisik, kjøttmeis, kråke og skjære (Kilde: Artsdatabanken). Det er gjort mange registreringer av stort sett vanlige fuglearter i området Veisletten allé, Stavne og Nidelva. Dette underbygger at kantskogen og naturtypen ned mot Nidelva er viktig for fuglelivet.

Planområdet benyttes også av bever (Figur 5).

Fremmede arter

Det er registrert et betydelig oppslag av platanlønn innenfor naturtypen. Platanlønn er en aggressiv art som kan overta og bli dominerende art innenfor for eksempel gråor-heggeskoger (Elven m.fl. 2018). Det kan synes som om platanlønn er på sterk fremmarsj innen planområdet.

Landskapsøkologiske sammenhenger

Nidelvkorridoren er et svært viktig naturområde med stor variasjon i plante- og dyreliv. Dette er et kjerneområde for biologisk mangfold i sentrumsnære områder i Trondheim.

Nidelvkorridoren omfatter Nidelva, stien langs elva, samt det naturlige elvelandskapet. Det gir tilgang til særegen natur og friluftsliv. Nidelvkorridoren er vist med avgrensning på kart til kommuneplanens arealdel. I praksis er hele planområdet en del av Nidelvkorridoren.

Nidelvkorridoren er et bestemmelsesområde i kommuneplanens arealdel.

Avgrensningen av elvekorridoren er fastsatt på bakgrunn av naturlig elvelandskap, kvaliteten på naturtyper og betydning for friluftsliv. Landskap, natur og friluftslivinteresser er en overordnet premiss for utviklingen av Nidelvkorridoren. Nidelvkorridoren er et svært viktig naturområde med stor variasjon i plante- og dyreliv og er et kjerneområde for biologisk mangfold. Av viktige naturkvaliteter fremheves særlig gråor-heggeskoger med alm og et rikt fugleliv, forekomst av bever, oter og mange våtmarksfugler knyttet til elvestrengen.

Strekningen langs Nidelva fra Nidareid og opp til Øvre Leirfoss representerer det viktigste og kanskje mest kritiske partiet av Nidelva for å opprettholde en grønn korridor med vilt- og fuglearter.

Her er det skogområder på begge sider av elva som er kartlagt og verdsatt som naturtyper. Naturtypen i planområdet fungerer som sammenbinding mellom disse og har således høy verdi. Strekningen fra Tilfredshet til Stavne bro/Valøya/Tempe er lite påvirket av inngrep ned mot elva. På denne strekningen kan det sies å være særlig viktig å unngå nye inngrep ned mot Nidelva og heller ikke legge til rette for ferdsel ned til og langs elva.

I kommuneplanens arealdel er områdene langs elva avsatt som grønnstruktur (Figur 3). Planbestemmelsene til kommuneplanen sier at det ikke skal foretas inngrep innenfor grønnstrukturen. I planområdet går grensa for grønnstrukturen akkurat på kanten mellom det flate partiet og skråningen med skog ned mot elva.

Vann og vassdrag

Nidelva er et nasjonalt laksevassdrag. Laksebestandene som inngår i ordningen skal beskyttes mot inngrep og aktiviteter i vassdraget. Det skal ikke gjennomføres nye tiltak som kan være til nevneverdig skade for laksen. Dette har Trondheim kommune ivaretatt i bestemmelser knyttet til bestemmelsesområde Nidelvkorridoren i kommuneplanens arealdel. Kantskog ned mot elva vil være viktig for beskyttelse for laks og sjørørret.

Oppsummering

Planområdet som angitt i kunngjøring om oppstart har stor verdi for naturmangfold med bakgrunn i svært viktig naturtype, potensial for rødlistede arter, rikt fugleliv (først og fremst spurvefugler) og Nidelvkorridoren i en landskapsøkologisk sammenheng. Innen planområdet kan platanlønn på sikt påvirke naturverdiene negativt. Verdien av Nidelvkorridoren er først og fremst knyttet til fuglelivet, det naturlige elvelandskapet og gråor-heggeskogene med potensial for rødlistede arter. Naturverdiene er først og fremst knyttet til den elvenære skogen i skråningen ned mot elva, og i mindre grad til de bebygde arealene på flatene inn mot bebyggelsen.

	Verdi
Naturtyper	Stor
Artsmangfold	Middels
Landskapsøkologiske sammenhenger	Stor
Vann og vassdrag	Stor
Samlet verdivurdering	Stor

1.4 Omfangs- og konsekvensvurdering

Det forutsettes at tiltaket kun berører den flate delen av planområdet. Dette innebærer at forslag til revidert avgrensning av naturtypen ikke blir berørt, grønnstrukturen, jamfør kommuneplanens arealdel, blir ikke berørt og artsamangfoldet blir i liten grad berørt. Det legges også til grunn at det ikke etableres eller tilrettelegges for stiatkomst ned til elva.

Det er ingen direkte inngrep i de ulike naturverdiene som er identifisert innen planområdet. Indirekte vil likevel to boligblokker over flere etasjer kunne medføre økt støy og trafikk og indirekte

noe negativ påvirkning på naturmangfoldet. Det kan bli økt trafikk ned mot elva som vil kunne forstyrre dyrelivet. Det er særlig et rikt fugleliv i og i nærheten av planområdet som kan påvirkes av økt støy og økt ferdsel. Området brukes i dag av bever og med en økning i menneskelig nærvær kan også bever bli utsatt for økt forstyrrelser. Det konkluderes likevel med at den negative påvirkningen av det foreslåtte tiltaket på naturtypen, arts mangfoldet og de landskapsøkologiske sammenhengene er relativt små. Det mest kritiske langs strekningen Tilfredshet - Stavne bru er inngrep i de elvenære områdene. Som beskrevet ovenfor er dette de mest urørte strekningene i nedre deler av Nidelva. Områdene er derfor særlig sårbare for økt utbygging, nye inngrep og økt ferdsel ned til og langs Nidelva. I utbyggingssaker i dette området bør det legges særlig vekt på at nye tiltak må foregå utenfor grønnstruktur-områdene og innenfor dagens byggeområder i henhold til kommuneplanens arealdel.

Gitt disse forutsetningene vurderes tiltaket å ha et *lite negativt* omfang på naturmangfoldet.

Gitt en stor naturverdi blir konsekvensene vurdert som *små negative* (-).

2 Hensyn i byggefasen

Befaringen viser at det trolig er betydelig med platanlønn innenfor planområdet. Platanlønn er en art som sprer seg lett ved hjelp av frø. Dette er særlig relevant i områder som er preget av forstyrrelser slik at byggefasen er kritisk med tanke på spredning av platanlønn. Før byggestart bør det gjennomføres en detaljert kartlegging av platanlønn og utarbeides en strategi for å hindre videre spredning av arten. Som kompenserende tiltak knyttet til byggefasen kan det vurderes bekjempelsesstrategier for platanlønn innen planområdet.

Platanlønn er en fremmed art og det er ønskelig at denne arten hogges/tynnes i skråningen ned mot Nidelva. Avbøtende tiltak for å hindre spredning er å fjerne platanlønn fra området. Gran er en art som skaper mye sur jord og det kan også være ønskelig at grantrærne i lia ned mot Nidelva hogges ut. Dette for å sikre bedre forhold for gråor-heggeskogen. I henhold til naboer ble grantrærne plantet for 40 – 50 år siden (Stig Vikan pers.medd. 29.10.2018)

Uten aktiv skjøtsel av naturtypen er det sannsynlig at platanlønn kan bli dominerende art i løpet av noen tiår. Dette vil endre naturtypens karakter og også ha innvirkning på naturverdier både lokalt og for Nidelvkorridoren samlet sett.

Skjøtselsplan

Det bør derfor utarbeides en skjøtselsplan for økologisk skjøtsel innenfor formål naturområde. Hensikten med skjøtselsplanen vil være å sikre en økologisk skjøtsel som først og fremst innebærer hogst av platanlønn og gran. Det kan utformes en planbestemmelse om dette.

3 Kilder:

- www.naturbase.no
- www.artsdatabanken.no
- www.kilden.nibio.no

- Elven, R., Hegre, H., Solstad, H., Pedersen, O., Pedersen, P.A., Åsen, P.A., Bjureke, K. & Vandvik, V. (2018). *Acer pseudoplatanus*, vurdering av økologisk risiko. Artsdatabanken.
- Sæthre, O.J. 2007. Skog og skogskjøtsel. I «Nidelva, Trondheim hjerte». Trondheim kommune og NTNU Vitenskapsmuseet. Side 80-84.
- Fremstad, E. 2007. Plantelivet. I «Nidelva, Trondheim hjerte». Trondheim kommune og NTNU Vitenskapsmuseet. Side 84-91.
- Frengen, O. 2007. Fuglene. I «Nidelva, Trondheims hjerte». Trondheim kommune og NTNU Vitenskapsmuseet. Side 92-100.
- Trondheim kommune. 2013. Kommuneplanens arealdel med plankart og planbestemmelser.